

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету економіки та управління

Андрій КОЦУР
2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту новітніх освітніх технологій

Святослав ПИТЕЛЬ
2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни "СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО"

ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 07 "Управління та адміністрування"
спеціальність - 073 "Менеджмент"
освітньо-професійна програма - Управління персоналом

кафедра менеджменту, публічного управління та персоналу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год)	Практ. (семін.) (год)	ІРС (год)	Тренінг, КПЗ (год.)	Самост. робота студ. (год)	Разом (год)	Залік (семестр)
денна	2	3	28	28	3	8	83	150	4
заочна	2	3	8	4	-	-	138	150	4

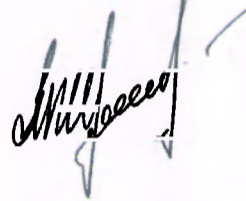
31.08.2023
[Signature]

Тернопіль – ЗУНУ
2023

Робочу програму склала доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, к.е.н., доц. Олександра ОВСЯНЮК-БЕРДАДІНА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, протокол № 1 від 29.08.2023 р.

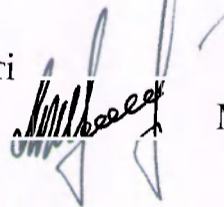
Завідувач кафедри
д-р.екон.наук, професор

Михайло ШКІЛЬНЯК

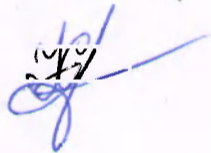
Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності "Менеджмент" протокол № 1 від 31.08.2023р.

Голова групи забезпечення спеціальності
д-р.екон.наук, професор

Михайло ШКІЛЬНЯК

Гарант ОПП

Ірина СМАЧИЛО

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО”

1. Опис дисципліни “Соціальне підприємництво”

Дисципліна – Соціальне підприємництво	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни Вибіркова дисципліна Мова навчання українська
Кількість залікових модулів - 3	Спеціальність - 073 "Менеджмент",	Рік підготовки: <i>Денна - 2</i> <i>Заочна - 2</i> Семестр : <i>Денна - 4</i> <i>Заочна -4</i>
Кількість змістових модулів - 2	Ступінь вищої освіти - бакалавр	Лекції: <i>Денна - 28 год.</i> <i>Заочна - 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна - 14 год.</i> <i>Заочна 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 150 год.		Самостійна робота: <i>Денна - 99 год.</i> <i>Заочна - 138 год.</i> Тренінг, КПЗ: <i>Денна - 6 год.</i> <i>Індивідуальна робота:</i> <i>Денна - 3 год.</i>
Тижневих годин - 10 год., з них аудиторних – 4 год.		Вид підсумкового контролю - залік

2. Мета й завдання вивчення дисципліни “Соціальне підприємництво”

2.1. Мета вивчення дисципліни

Програма та тематичний план дисципліни орієнтовані на засвоєння теоретичних та прикладних засад створення та функціонування соціальних підприємств.

Курс “Соціальне підприємництво” охоплює теоретичні, нормативні та методичні основи створення та функціонування соціальних підприємств. Соціальне підприємство в процесі своєї діяльності розв’язує потрійне завдання - соціальну проблему, яку впродовж певного часу не вирішили через обмежений доступ певної цільової групи до фінансових ресурсів для її розв’язання; розробку та впровадження інноваційного механізму вирішення соціальної проблеми; вивільнення ресурсів для певної цільової групи, що передбачає якісний розвиток не тільки для окремих індивідів, але й для суспільства в цілому.

Вивчення курсу “Соціальне підприємництво” передбачає цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями вивчення дисципліни “Соціальне підприємництво” є:

- засвоєння алгоритмів створення соціального підприємства;
- опануваннями прийомами виокремлення соціальних проблем, які можуть бути вирішені у ринковий спосіб, формування місії, цілі соціального підприємства;
- засвоєння методик складання карти та матриці стейкхолдерів соціального підприємства, канви бізнес-моделі соціального підприємства, методики формування комерційної та соціальної ціннісної пропозиції соціального підприємства;
- засвоєння алгоритмів реєстрації різних організаційно-правових форм соціальних підприємств, методик використання фандрейзингу для активізації діяльності соціальних підприємств, засвоєння методик управління специфічними ризиками соціальних підприємств;
- оволодіння сучасними методиками оцінки внутрішньої та зовнішньої компонент результатів діяльності соціального підприємства, зокрема освоєння методики GRI щодо формування соціальної звітності.

3. Програма дисципліни “Соціальне підприємництво”

Змістовий модуль 1. Базові засади та ринкова практика створення соціальних підприємств

Тема 1. Концептуальні основи створення соціальних підприємств

Підходи до визначення соціального підприємства. Сфери соціального підприємництва. Позитивні ефекти від діяльності соціальних підприємств. Принципи створення і функціонування соціального підприємства. Характерні риси соціального підприємства. Отримання потрійного результату діяльності соціального підприємства. Економічний вплив діяльності соціальних підприємств.

Перспективи розвитку соціального підприємництва. Перешкоди для розвитку соціального підприємництва.

Тема 2. Світовий досвід функціонування соціальних підприємств

Світові бестселери соціального підприємництва. Карта світового підприємництва. Світові контури соціального підприємництва. Грамін банк Мухамеда Юнуса. Досвід Великобританії, Франції, Німеччини, Австралії, Індії щодо створення соціальних підприємств. Профспілкові організації соціальних підприємств. Соціальні підприємства, які допомагають заробляти людям, що живуть за межею бідності. Регіональні соціальні підприємства вплинули на розвиток місцевих спільнот. Соціальні підприємства у сфері харчування. Екологічні соціальні підприємства. Соціальні підприємства у сфері ІТ-технологій. Основні проблеми соціальних підприємців світу.

Тема 3. Вітчизняна практика функціонування соціальних підприємств

Основні віхи розвитку соціальних підприємств в Україні. Портал “Соціальне підприємництво в Україні”. Статистика соціальних підприємств в Україні. Вітчизняні соціальні підприємства у сфері освітніх ініціатив. Вітчизняні соціальні підприємства у сфері реабілітації та надання соціальних послуг. Вітчизняні соціальні підприємства у сфері профорієнтації, працевлаштування соціально вразливих категорій населення. Вітчизняні соціальні підприємства у сфері розвитку підприємницької активності у територіальних громадах. Вітчизняні соціальні підприємства у сфері екології, охорони довкілля та здорового способу життя. Вітчизняні соціальні підприємства у сфері культурних та творчих ініціатив.

Тема 4. Концепції створення соціальних підприємств

10 заповідей соціального підприємця. Алгоритми перетворення соціальної ідеї на соціальний бізнес. Причини банкрутства соціальних підприємств. Щоденні правила для соціального підприємця. Алгоритм дій соціального підприємця. Ключові якості успішного соціального підприємця. Банк ідей для створення соціального підприємства.

Змістовий модуль 2. Прикладні засади створення та функціонування соціального підприємства

Тема 5. Бізнес-планування в соціальному підприємстві

Три види планування розвитку соціальних підприємств. Визначення кола стейкхолдерів соціального підприємства. Ідея комерційної діяльності. Розвиток соціальної ідеї в перспективі. Маркетинговий процес функціонування соціального підприємства. Аналіз ринкових можливостей. Збір маркетингової інформації. Інформаційні джерела для маркетингової інформації. Оцінка та прогноз ринку діяльності соціального підприємства. Життєвий цикл функціонування соціального підприємства. Сегментації ринку функціонування соціального підприємства. Правила позиціонування продукту соціального підприємства. Маркетинговий комплекс соціального підприємства. Промоція і реклама соціального підприємства. Брендинг соціального підприємства. Цінова політика соціального підприємства. Фінансове планування діяльності соціального підприємства. Аналіз

беззбитковості діяльності соціального підприємства. Джерела фінансування діяльності соціального підприємства.

Тема 6. Реєстрація та ведення діяльності соціальних підприємств

Організаційні структури створення соціального підприємства. Таблиця розподілу ролей та обов'язків працівників соціального підприємства. Правові форми діяльності соціальних підприємств. Процес розробки статуту соціального підприємства.

Тема 7. Вимірювання суспільного впливу та результатів діяльності соціального підприємства

Поняття соціального впливу. Труднощі вимірювання соціального впливу діяльності соціальних підприємств. Вироблення індивідуального підходу до вимірювання соціального впливу діяльності соціального підприємства. Ключові показники вимірювання. Планування збору даних. Розробка інструментарію для збору даних. Ключові зрізи вивчення отриманих даних. Звіт про прибутки і збитки соціального підприємства. Прогноз грошових потоків діяльності соціального підприємства. Соціальний аудит.

4. Структура залікового кредиту дисципліни “Соціальне підприємництво”

(денна форма навчання)

Назва теми	Кількість годин					
	Лекції	Практичн і заняття	Індивідуальн а робота	Тренінг, КПЗ	Самостійна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Базові засади та ринкова практика створення соціальних підприємств						
Тема 1. Концептуальні основи створення соціальних підприємств	4	4	1	2	14	Тести, проблемні питання, кейси, управлінські завдання
Тема 2. Світовий досвід функціонування соціальних підприємств	4	4			14	
Тема 3. Вітчизняна практика функціонування соціальних підприємств	4	4			14	
Тема 4. Концепції створення соціальних підприємств	4	4			14	
Змістовий модуль 2. Прикладні засади створення та функціонування соціального підприємства						
Тема 5. Бізнес-планування в соціальному підприємстві	4	4	1	4	13	Тести, проблемні питання, кейси,

Тема 6. Реєстрація та ведення діяльності соціальних підприємств	4	4			14	управлінські завдання
Тема 7. Вимірювання суспільного впливу та результатів діяльності соціального підприємства	4	4	1		16	
Разом	28	28	3	6	99	

(заочна форма навчання)

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
<i>Змістовий модуль 1.</i>			
Тема 1. Концептуальні основи створення соціальних підприємств	1	1	20
Тема 2. Світовий досвід функціонування соціальних підприємств			20
Тема 3. Вітчизняна практика функціонування соціальних підприємств			20
Тема 4. Концепції створення соціальних підприємств	1	1	20
<i>Змістовий модуль 2.</i>			
Тема 5. Бізнес-планування в соціальному підприємстві	2	1	20
Тема 6. Реєстрація та ведення діяльності соціальних підприємств	1	1	20
Тема 7. Вимірювання суспільного впливу та результатів діяльності соціального підприємства	1		18
Разом	8	4	138

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття №1

Тема: Концептуальні основи створення соціальних підприємств

Мета: Засвоєння основних сучасних моделей створення соціальних підприємств, підходів до створення комбінованої ринкової цінності, ознак та класифікацій соціального підприємства

Питання для обговорення:

1. Підходи до визначення соціального підприємства.
2. Характерні риси соціального підприємства.
3. Отримання потрійного результату діяльності соціального підприємства. Перспективи та перешкоди розвитку соціального підприємництва.

Практичне заняття №2

Тема: Світовий досвід функціонування соціальних підприємств

Мета: Засвоєння базових засад щодо створення соціальних підприємств у світі, вивчення досвіду функціонування успішних соціальних підприємств у світі

Питання для обговорення:

1. Світові бестселери соціального підприємництва.
2. Карта світового підприємництва.
3. Досвід Великобританії, Франції, Німеччини, Австралії, Індії щодо створення соціальних підприємств.
4. Соціальні підприємства, які допомагають заробляти людям, що живуть за межею бідності.
5. Регіональні соціальні підприємства, які вплинули на розвиток місцевих спільнот.
6. Соціальні підприємства у сфері харчування.
7. Екологічні соціальні підприємства.
8. Соціальні підприємства у сфері ІТ-технологій.
9. Основні проблеми соціальних підприємців світу.

Практичне заняття №3

Тема: Вітчизняна практика функціонування соціальних підприємств

Мета: Вивчення досвіду функціонування та проблем діяльності соціальних підприємств в Україні **Питання для обговорення:**

1. Основні віхи розвитку соціальних підприємств в Україні.
2. Вітчизняні соціальні підприємства у сфері освітніх ініціатив.
3. Вітчизняні соціальні підприємства у сфері реабілітації та надання соціальних послуг.
4. Вітчизняні соціальні підприємства у сфері профорієнтації, працевлаштування соціально вразливих категорій населення.
5. Вітчизняні соціальні підприємства у сфері розвитку підприємницької активності у територіальних громадах.
6. Вітчизняні соціальні підприємства у сфері екології, охорони довкілля та здорового способу життя.
7. Вітчизняні соціальні підприємства у сфері культурних та творчих ініціатив.

Практичне заняття №4

Тема: Концепції створення соціальних підприємств

Мета: Опануваннями прийомами виокремлення соціальних проблем, які можуть бути вирішені у ринковий спосіб, формування місії, цілі соціального підприємства

Питання для обговорення:

1. 10 заповідей соціального підприємця.
2. Алгоритми перетворення соціальної ідеї на соціальний бізнес.
3. Причини банкрутства соціальних підприємств.
4. Щоденні правила для соціального підприємця.
5. Алгоритм дій соціального підприємця.
6. Ключові якості успішного соціального підприємця.

Практичне заняття № 5

Тема: Бізнес-планування в соціальному підприємстві

Мета: Засвоєння методик складання карти та матриці стейкхолдерів соціального підприємства, канви бізнес-моделі соціального підприємства, методики формування комерційної та соціальної ціннісної пропозиції соціального підприємства

Питання для обговорення:

1. Три види планування розвитку соціальних підприємств.
2. Визначення кола стейкхолдерів соціального підприємства.
3. Ідея комерційної діяльності. Розвиток соціальної ідеї в перспективі.
4. Маркетинговий процес функціонування соціального підприємства.
5. Життєвий цикл функціонування соціального підприємства. Сегментації ринку функціонування соціального підприємства.
6. Правила позиціонування продукту соціального підприємства.
7. Промоція і реклама соціального підприємства.
8. Цінова політика соціального підприємства.
9. Фінансове планування діяльності соціального підприємства. Аналіз безбитковості діяльності соціального підприємства.

Практичне заняття №6

Тема: Реєстрація та ведення діяльності соціальних підприємств

Мета: Засвоєння алгоритмів реєстрації різних організаційно-правових форм соціальних підприємств, методик використання фандрейзингу для активізації діяльності соціальних підприємств, засвоєння методик управління специфічними ризиками соціальних підприємств

Питання для обговорення:

1. Правові форми діяльності соціальних підприємств.
2. Організаційні структури створення соціального підприємства.
3. Таблиця розподілу ролей та обов'язків працівників соціального підприємства.
4. Процес розробки статуту соціального підприємства.

Практичне заняття №7

Тема. Вимірювання суспільного впливу та результатів діяльності соціального підприємства

Мета: Оволодіння сучасними методиками оцінки внутрішньої та зовнішньої компонент результатів діяльності соціальної підприємства, зокрема освоєння методики GRI щодо формування соціальної звітності.

Питання для обговорення:

1. Поняття соціального впливу.
2. Вироблення індивідуального підходу до вимірювання соціального впливу діяльності соціального підприємства.
3. Звіт про прибутки і збитки соціального підприємства.
4. Прогноз грошових потоків діяльності соціального підприємства.
5. Соціальний аудит.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Варіанти КПЗ з дисципліни "Соціальне підприємство"

1. Короткий опис соціального підприємства – 1-а сторінка

Опишіть підприємство, яким чином і чому воно є соціальним, і що це означає.

- Яка основна сфера комерційної діяльності
- Основні клієнти
- Загальні комерційні, соціальні, та екологічні цілі

2. Опис продукту/послуги

Опишіть кожний з ваших продуктів чи послуг, їх основні характеристики та переваги, торгову марку, упаковку, якість, візуальну ідентичність; навички, необхідні для виробництва продукту/послуги; необхідне обладнання; а також питання здоров'я та безпеки, які потребують вирішення.

3. Огляд комерційної діяльності підприємства

- Нинішні і майбутні продукти/послуги – на період від 2-ох до 5-и років
- Виробничий процес та необхідне обладнання
- Основні навички та необхідний досвід
- Процес управління процесами
- Важливі довгострокові комерційні цілі

4. Ринки:

- Який загальний обсяг ринку для вашого продукту/послуги
- Основні характеристики ринку
- На якій стадії ринкового циклу перебуває ринок
- На який сегмент ви розраховуєте зараз, і через 3-и – 5-ть років

5. Конкуренти:

- Хто є вашими конкурентами – тепер і в майбутньому
- Їх слабкі та сильні сторони
- Яка ваша особлива ніша
- Яким чином ви з ними будете конкурувати

5. Маркетинг та продажі

- Опис продукту/послуги
- Місце знаходження та приміщення
- Промоція та Реклама
- Цінова політика

6. Діяльність підприємства

- Детально опишіть процеси, необхідні для виробництва товарів або послуг
- Тип і розміщення приміщень
- Розмір та особливості приміщень
- Необхідне обладнання і спосіб купівлі/оренди
- Процес пакування, зберігання та доставки

7. Організаційна структура та управління:

- Представте організаційну структуру
- Система управління та рівень ієрархії
- Опишіть, хто приймає рішення
- Навчання для персоналу

- Набір на роботу
- 8. Юридичні вимоги
 - Опишіть правову форму та реєстрацію соціального підприємства
 - Законодавство, яке стосується вашого продукту чи послуги
- 9. Фінанси
 - Цінова політика та розрахунок ціни одиниці продукції
 - Фінансові вимоги, позики, лізинг, іпотека, тощо.
 - Розрахунок прибутку та збитку в перші три роки
 - Прогноз грошових потоків в перші три роки

7. Самостійна робота:

№ п/п	Тема та зміст самостійної роботи	Форма представлення
1.	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, законодавчих та нормативних актів, навчальної літератури, спеціальних джерел інформації.</p> <p>Підготовка есе за тематичними напрямками:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вимірювання соціального впливу діяльності соціального підприємства. 2. Звіт про прибутки і збитки соціального підприємства. 3. Прогнозування грошових потоків діяльності соціального підприємства 4. Організаційно-правові форми діяльності соціальних підприємств. 5. Організаційні структури створення соціального підприємства. 6. Таблиця розподілу ролей та обов'язків працівників соціального підприємства. 7. Процес розробки статуту соціального підприємства. 8. Алгоритми перетворення соціальної ідеї на соціальний бізнес. 9. Причини банкрутства соціальних підприємств. 10. Алгоритм дій соціального підприємця. 11. Ключові якості успішного соціального підприємця. 12. Характерні риси соціального підприємства. 13. Отримання потрібного результату діяльності соціального підприємства. 14. Перспективи та перешкоди розвитку соціального підприємництва. 	Підготовка есе з проблемних питань

8. Тренінг з дисципліни

Тематика тренінгу

Самооцінка бізнес-плану соціального підприємства

Порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового завдання

2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового завдання.
3. Практична частина шляхом виконання завдань.
4. Підведення підсумків. Обговорення результатів виконання завдань у групах, обмін думками.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

В процесі вивчення дисципліни “Соціальне підприємництво” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КПЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- залік.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Соціальне підприємництво” визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (КПЗ)	Разом (%)
30	40	30	100
Усне опитування (тестування) під час занять (Тема 1-4 по 10 балів = 40 балів) Модульна контрольна робота, тестування = 60 балів	Усне опитування (тестування) під час занять (Тема 5-7 по 15 балів = 45 балів) Модульна контрольна робота, тестування = 55 балів	Участь у тренінгу = 20 балів Підготовка КПЗ на основі сформованих індивідуальних завдань = 40 балів Захист КПЗ - 40 балів	

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Мультимедійний проектор, настільна ділова гра "Соціальне підприємництво: від ідеї до втілення".

№	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійне забезпечення викладання лекцій (проектор; <i>on-line</i> платформи: ZOOM; Google Meet)	1-7
2	Система дистанційного навчання ЗУНУ <i>moodle.wunu.edu.ua</i>	1-7
3	Пакет прикладних програм базових інформаційних технологій: MS Office	1-7
4	Телекомунікаційне програмне забезпечення (<i>Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox</i>)	1-7
5	Настільна ділова гра "Соціальне підприємництво: від ідеї до втілення"	1-7

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Ініціатива соціального бізнесу (The Social Business Initiative (SBI)): URL: http://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/enterprises_en
2. Соціальне підприємство: навчальний посібник. Видавництво: Українська соціальна академія. 2021. 162 с.
3. Назарук В. 5 великих можливостей для розвитку соціального підприємництва в Україні. URL: <http://www.socialbusiness.in.ua/index.php/novyny/v-ukraini/135-chy-potriben-ukraini-zakon-pro-sotsialne-pidpriemnytstvo>
4. Овсянюк-Бердадіна О.Ф. Соціалізація бізнесу: суспільні та ринкові прояви. Науковий погляд: економіка та управління. 2019 . № 1(63). С.48-53

5. Овсянюк-Бердадіна О.Ф. Філантропія як форма дискреційної відповідальності в процесі соціалізації бізнесу. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Випуск3(71). 2019. С.254-260
6. Овсянюк-Бердадіна О.Ф. Трансформація парадигми соціальної відповідальності бізнесу під час пандемії COVID-19. *Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах інноваційного розвитку економіки»*. 15 травня 2020 р..
7. Овсянюк-Бердадіна О.Ф. Глобальні виклики для активізації розвитку соціального підприємництва. *Підприємництво і торгівля*. Випуск №28. 2021. С.61-65.
8. Розвиток соціального підприємництва. Сайт Британської ради в Україні. URL: <http://www.britishcouncil.org.ua/programmes/society/social-enterprise-development>.
9. Свинчук А. А., Корнецький А. О., Гончарова М. А., Назарук В. Я., Гусак Н. Є., Туманова А. А. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін: посібник К: ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ». 2017. 188 с.
10. Соціальне підприємництво: посібник для викладачів курсу /за наук. редакцією к.е.н. А. О. Корнецького. К. : Фамільна друкарня Huss, 2019. 160 с.
11. Social Enterprise in Europe Developing Legal Systems which Support Social Enterprise Growth. URL: <http://www.bwbllp.com/knowledge/2015/10/21/social-enterprise-in-europe-developing-legal-systems-which-support-social-enterprise-growth>
12. Social innovation: what it is, why it matters and how it can be accelerated URL: http://eureka.sbs.ox.ac.uk/761/1/Social_Innovation.pdf.